

MINISTARSTVO KULTURE, UPRAVA ZA KADROVE I MISIJA OEBS-A OBILJEŽILI DAN PRAVA NA PRISTUP INFORMACIJAMA, O PRIMJENI ZAKONA UOPŠTENO

Imaš pravo da znaš, ponešto

Podgorica - Umjesto kon-
kretne priče o tome kako se,
nakon skoro četiri godine od
usvajanja, primjenjuje Zakon
o slobodnom pristupu in-
formacijama i odgovora na
pitanje zašto se veliki broj
zahtjeva za pristup infor-
macijama odbaci ili precuti,
predstavnici Ministarstva
kulture i medija, Uprave za
kadrove i misije OEBS-a juče
su, povodom Međunarodnog
dana prava javnosti da zna,
uopšteno govorili o značaju
slobodnog pristupa informa-
cijama i bavili se time ko šalje
zahtjeve i koliko su smis-
leni.

Pošto je u uvodnim izla-
ganjima izostala ocjena do-
sadašnje primjene Zakona o
slobodnom pristupu informa-
cijama i pokazatelji u broj-
kama, novinare je zanimalo
kako to da je samo od dvije
NVO stiglo više od 20.000
zahtjeva za informacije, od
kojih je svaki četvrti
precutan i kako, onda, pro-
laze zahtjevi "običnih"
građana.

Sefica misije OEBS-a Pa-
raskiva Badesku rekla je da
je na planu primjene ovog
zakona dosta urađeno, ali da

Rutović čestitao Paraskivi

Iako je ambasadorica Badesku u svom obraćanju istakla "da bi mediji trebalo da imaju ključnu ulogu u promovisanju prava na slobodan pristup informacijama", te da su sloboda i nezavisnost medija uz poštovanje etičkog kodeksa i profesionalno bavljenje novinarstvom "imperativ razvoja demokratskog društva", izbjegla je da odgovori na konkretna pitanja koja se tiču medija i njihove pozicije.

Na pitanje da li je onemogućavanje prava na pristup informacijama to što TV Vijesti, zbog političke odluke, ne vidi veliki dio građana Crne Gore, Badesku je rekla da "nije riječ o političkoj odluci".

Na pitanje kako ocjenjuje poziciju nezavisnih medija, koji su izloženi najrazličitijim pritiscima od uskraćivanja informacija do fizičkih napada i drakonikih sudskih kazni, Badesku je ponudila organizaciju posebne pres konferencije na tu temu.

Ti odgovori su se dopali pomoćniku Rutoviću, pa je ambasadorica čestitao, dosapnuvši: "Odlično si odgovorila".

"Odlično si odgovorila": Badesku i Rutović juče na presu

kao da je usvojen juče, kao o nečemu što tek slijedi.

"To je dug i senzitivn posao uobličavanja procesa implementacije i jasnog i

preciznog detektovanja oba-
veza tih subjekata u ovom
procesu. I zemlje sa mnogo
dužom demokratskom tradi-
cijom i praksom primjene

ovog zakona nijesu imune na
otpore, iskušenja nedoumice
i dileme u primjeni ovog
zakonskog prava. Na ovom
nivou crnogorska iskustva

nijesu van onih iskustava
koja su videna u zemljama
regiona i zemljama sa dužom
demokratskom tradicijom i sa
baštinom ovog zakona od

nepune četiri godine", rekao
je Rutović, dodajući da je
četvorogodišnji period rela-
tivno kratak za ocjene.

Kao što Badesku i Rutović
nietu znali precizan odgovor

ipak treba uložiti dodatni napor. Ambasadorica se čudi velikom broju zahtjeva iz MANS-a.

"Šta to znači 21.000 zahtjeva i još preko toga zahtjevi drugih organizacija i, nažalost, malo zahtjeva od građana? To je veliki broj zahtjeva da li institucije imaju kapacitet da odgovore na te zahtjeve. Ponekad je i to problem i na tome treba zajedno da radimo da se samo zahtjevi koji su vrlo važni i opravdani postavljaju", kazala je Badesku.

I pomoćnik ministra **Željko Rutović** je uočio da građani malo pitaju državnu administraciju i istakao da i njih i NVO sektor "treba edukovati da zahtjev za pristup informacijama bude uredan i valjan". Iako će zakon uskoro slaviti četvrti rođendan, Rutović je o primjeni govorio

MANS: Ambasadorica priča kao funkcioneri koji pravdaju prikrivanje informacija

Komentarišući odgovore Badesku, iz MANS-a su sokirani njenom izjavom "koja svjedoči o njenoj elementarnoj neinformisanosti o aktivnostima civilnog društva, nepoznavanju teorijskog koncepta slobodnog pristupa informacijama, i predstavlja još jednu u nizu zloupotreba mandata misije OEBS-a za prikrivanje sistemskih nedostataka u sprovođenju reformi".

"Ambasadorica OEBS-a je saopštila da zahtjevi za informacijama treba da budu opravdani, što je suprotno samom konceptu kako crnogorskog, tako i zakona svih demokratskih država, uključujući i Rumuniju iz koje dolazi. Zakoni koji tretiraju ovu problematiku, i nedavno usvojena Konvencija Savjeta Evrope garantuju svim građanima pravo da znaju, bez obaveze da to svoje interesovanje bilo

čime i pred bilo kim opravdaju. Ovaj teorijski koncept se temelji na činjenici da građani plaćaju porez i time finansiraju državu, pa imaju pravo da znaju kako se troši njihov novac i kako vlade sprovode reforme", navodi se u reagovanju izvršne direktorice MANS-a **Vanje Čalović**.

Ona je objasnila ambasadorici zašto se građani rijetko obraćaju za informacije.

"MANS pruža pravnu pomoć građanima koji se ne usuđuju da se direktno obrate državnim institucijama i podnesu zahtjeve, a gospoda Badesku bi morala da zna da se u Crnoj Gori građani sa razlogom plaše represije i odmazde sistema ukoliko postave neko 'neizgodno' pitanje. Badesku je makar iz posljednjeg izvještaja o progresu Evropske komisije mogla da sazna da se naši zahtjevi odnose na praćenje načina na koji se troši novac

crnogorskih poreskih obveznika i monitoring sprovođenja reformi u oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala", kaže Čalović.

"Ovakve izjave Badesku su u saglasnosti sa stavovima pojedinih predstavnika državnih institucija koji prikrivanje informacija pokušavaju opravdati nedostatkom kapaciteta, teorijama zavjere i označavanjem NVO kao špijuna i stranih plaćenika koje iz skrivenih pobuda, mal-

tretiraju državu podnošenjem zahtjeva za informacijama. Prema tome, stiče se utisak da je jedini cilj izjave Badesku prikrivanje suštine problema i očišćenog nedostatka političke volje da se sprovede Zakon o slobodnom pristupu informacijama i građanima omogući pravo da znaju kako se donose odluke u njihovo ime i koliko ih to košta", kaže Čalović.

na pitanje koliko je državna administracija primila zahtjeva građana i kakvu su sudbinu doživjeli, ni direktorica Uprave za kadrove **Svetlana Vuković** nije imala odgovor na tu dilemu, ali je zapazila da se ponekad postavljaju besmisleni zahtjevi za pristup informacijama.

"Pitanja se postavljaju ne selektivno pa su nas pitali koliko smo 2004. godine, kada nije postojala Uprava imali službenih automobila i koliko smo potrošili benzina", kazala je Vuković.

Iako su se Badesku, Vuković i Rutović složili u tome da građani treba da se upoznaju sa svojim pravom, da treba da postavljaju odabrane i valjane zahtjeve, ni jesu rekli kako će proći ti zahtjevi i hoće li dobiti odgovor.

M. BABOVIĆ